

Avdelningen för forskning, innovation och affärsutveckling  
Enheten för hållbara resurser och system  
Anna Malmström  
016-544 22 63  
anna.malmstrom@energimyndigheten.se

Informationsklass: K1

## Yttrande angående betänkandet SOU 2025:93 En robust skogspolitik för ett aktivt skogsbruk

### Sammanfattning

- Energimyndigheten tillstyrker i huvudsak betänkandet *En robust skogspolitik för ett aktivt skogsbruk* (SOU 2025:93).
- Energimyndigheten ser i stort positivt på de angivna förslagen i utredningen men vill särskilt framhålla betydelsen av att beakta att de inte försvårar Sveriges förutsättningar att klassas som ett A-land enligt förnybartdirektivet.
- Energimyndigheten är positiv till att ta fram ett mått som belyser skogens hela klimatnytta, inklusive substitution, men vill betona vikten av tydlighet kring systemgränser och metodik.
- Energimyndigheten ser positivt på utredarens förslag om att öka ambitionen i Skogsstyrelsens rådgivningsarbete i ljuset av en ökad efterfrågan på skoglig biomassa för energiändamål och därtill hörande rättsutveckling.
- Energimyndigheten delar utredarens bedömning att det finns ett antal skogsbruksåtgärder, t ex askåterföring, kvävegödsling och ungskogsröjning som kan behöva tydligare rekommendationer med målen att öka skogsproduktionen och förutsättningarna för ett hållbart skogbränsleuttag.
- Energimyndigheten välkomnar förslaget om ett nytt forskningsprogram rörande skogsskötsel men bedömer att det även finns ett kunskapsbehov som behandlar klimatanpassning inom ramen för ett variationsrikt skogsbruk.
- Energimyndigheten tillstyrker i huvudsak lösningsförslagen gällande *Ett tydligare Sverige i EU* eftersom skogliga frågor behandlas i flera olika direktorat och filer.

### Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten vill särskilt framhålla betydelsen av att beakta att alla förslag bör gå i linje med det reviderade förnybartdirektivet och andra internationella regelverk. Annars riskerar förslagen att försvåra Sveriges förutsättningar att klassas som ett A-land enligt förnybartdirektivets hållbarhetskriterier. Det i sin tur skulle väsentligt försvåra och fördyra bränsleförsörjningen för svenska kraftvärmeverk. Att Sverige kan klassas som ett A-land är viktigt för att

säkerställa försörjningstrygghet för dessa verksamheter som utgör en viktig del av Sveriges energisystem för produktion av såväl el som värme.

### **Specifika synpunkter**

#### **Nytt mått för skogens klimatnytta (kapitel 4, avsnitt 4.3)**

Utredaren föreslår att det ska tas fram ett nytt mått för skogens klimatnytta som inkluderar kollagerförändringar i skog och träprodukter, utsläpp från värdekedjan samt potentiellt undanhållna utsläpp från andra produkter. Energimyndigheten ser positivt på att ta fram ett mått som syftar till att redovisa skogens hela klimatnytta, inklusive kolinlagring, produktanvändning och substitutionseffekter. Ett sådant helhetsgrepp är viktigt för att skapa transparens och förståelse för skogens roll i klimatarbetet. Samtidigt vill vi betona vikten av tydlighet kring systemgränser och metodik. Vi ser gärna att substitutionseffekter redovisas, men det är avgörande att dessa beräkningar baseras på vetenskapligt förankrade, transparenta och verifierbara antaganden.

#### **Upphävande av områdesskydd (kapitel 5, avsnitt 5.4.3)**

Utredaren förslår i avsnitt **5.4.3 Lösningförslag** att beslut om att bilda naturreservat, biotopskyddsområde ska kunna upphävas om det finns skäl för det. Energimyndigheten ser att det finns en risk att det försvårar Sveriges förutsättningar för att klassas som A-land enligt förnybartdirektivets hållbarhetskriterier eftersom ett kriterium är att skogsbiomassa inte får komma från mark som den *1 januari 2008 eller senare utgjordes av skog som av en myndighet har konstaterats ha stor biologisk mångfald* (2 kap 12 § första stycket, punkt 7, lag 2010:598). Regeringen har i remiss av promemorian Anmälningsplikt för skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog m.m. förtydligat att skog som av en myndighet har konstaterats ha stor biologisk mångfald är 1) beslut om formellt skydd som fattas för att skydda områden med stor biologisk mångfald samt även 2) beslut av Skogsstyrelsen med anledning av en avverkningsanmälan enligt skogsvårdslagen eller en anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken för att skydda områden med stor biologisk mångfald. Konsekvensen av förtydligandet i promemorian är att alla beslut om formellt skydd ska omfattas. Energimyndigheten vill därför poängtera att ett eventuellt lagförslag behöver vara förenligt med att Sverige klassas som A-land enligt förnybartdirektivets hållbarhetskriterier.

#### **Ökad rådgivning (kapitel 7, avsnitt 7.4)**

Energimyndigheten tillstyrker utredarens ansats i **avsnitt 7.4** om att öka ambitionen i Skogsstyrelsens rådgivningsarbete. Rådgivning är en investering i ökad kunskap och medvetenhet hos skogsägarna om värdet av genomtänkta insatser och investeringar i sitt skogsbruk. Utvecklingen mot ökad efterfrågan på skoglig biomassa för energiändamål och därtill hörande rättsutveckling (exempelvis det reviderade förnybartdirektivet) ställer indirekt skogsägarna inför nya möjligheter och utmaningar. Stärkt rådgivning kan i det perspektivet också ge myndigheterna ökad insyn i vilka utmaningar och lösningar som kan finnas i implementering och tillämpning av regelverk som tenderar att beröra allt fler

politikområden. Energimyndigheten tar inte ställning till om öronmärkning av medel till rådgivning är det mest effektiva sättet att stärka Skogsstyrelsens rådgivningsverksamhet.

### **Ökad skogsproduktion (kapitel 8)**

Skogspolitikens mål sedan 1993 är att skogen och skogsmarken ska utnyttjas effektivt och ansvarsfullt så att skogen ger en uthålligt god avkastning samtidigt som skogsmarkens naturgivna produktionsförmåga ska bevaras och en biologisk mångfald och genetisk variation i skogen ska säkras. Insatser som röjning, gödslning och askåterföring bidrar till att förbättra skogsbrukets avkastning samtidigt som skogsmarkens långsiktiga produktionsförmåga bevaras. Ett lönsamt och hållbart skogsbruk bidrar med restprodukter som är lämpliga att användas till bioenergi och därefter recirkulera till skogen i form av aska.

Energimyndigheten anser att återföring av trädbränsleaska till skogsmark är en viktig åtgärd för att sluta kretsloppet för skogsbränslen. Genom ökad askåterföring kan skogsproduktionen på sikt bli mer uthållig samtidigt som förurning av skogsmark motverkas. Myndigheten bedömer att dagens nivåer är låga och att återföringen kan öka betydligt.

Det finns ett fortsatt behov av forskning för att optimera askåterföring vid olika brukningsmetoder. Energimyndigheten delar utredarens bedömning i avsnitt **8.7.4** att Skogsstyrelsen bör ta fram rekommendationer för hur askspridning bör utföras med målet att öka skogsproduktionen. Vidare bör Skogsstyrelsen informera markägare om att askåterföring har en tillväxthöjande effekt på rätt marker.

Energimyndigheten bedömer att förslagen i **avsnitt 8.5.3** om uppföljning av ungskog och hantering av röjningsbehov går i linje med Energimyndighetens regeringsuppdrag (KN2025/01566) om att föreslå åtgärder för att öka tillgången av primära skogsbränslen som grot och sly för fjärrvärme och kraftvärme. Kvävegödslning ger en betydande tillväxthöjande effekt på en stor andel av skogsmarken och Energimyndigheten ser fortsatt behov av forskning och utveckling av skonsammare gödselmedel och metoder. Myndigheten stödjer utredarens förslag i **avsnitt 8.6.3** att de allmänna råden och rekommendationerna om skogsgödslning bör styras av varje enskilt bestånds ståndorts- och markegenskaper med hänsyn till bland annat biologisk mångfald och vattenkvalitet. Vidare delar Energimyndigheten bedömningen i avsnitt **8.2.3** om behovet av stärkt kompetens kring skogsbilvägar. Förbättrad logistik i skogsbruket kan öka tillgängligheten av trädbränsle och därmed bidra till ett förbättrat beredskapsläge.

### **Anpassning till ett föränderligt klimat**

Utredaren har valt att behandla den för skogsproduktionen centrala frågan om robusthet inför och anpassning till ett föränderligt klimat främst genom analyser och förslag under olika delar av **kapitel 8**. Energimyndigheten bedömer att analysen till stora delar är rimlig men saknar förslag för en del aspekter på

klimateanpassningsfrågan. Klimatförändringar kan innebära såväl ökad tillväxt som kraftigt ökad skaderisk, vilket i sin tur också långsiktigt kan ha stor betydelse för virkesvolymen och fördelning mellan rundvirke och energisortiment (inklusive brännved) som faller ut i ett framtida svenskt skogsbruk. Utredaren pekar på vikten av ståndortsanpassning och lämnar förslag kring skogsodlingsmaterial, trädslagsval och viltbete som syftar till att skapa skogar som kan växa bättre i ett förändrat klimat. När det gäller skogsodlingsmaterial och trädslagsval vill Energimyndigheten understryka vikten av att väga möjligheterna till ökad produktion mot de risker som oprövade lösningar kan bära med sig i mötet med i ett framtida klimat. Energimyndigheten saknar vidare förslag och bedömningar som behandlar klimateanpassning mer specifikt inom ramen för ett variationsrikt skogsbruk (**kapitel 6**), rådgivningsverksamheten (**kapitel 7**) och forskningsprogrammen (**kapitel 9**). Utredningen hade i fråga om klimateanpassningsfrågan vunnit på ett mer samlat grepp.

#### **Nytt forskningsprogram (kapitel 9)**

Energimyndigheten välkomnar förslaget angående ett nytt forskningsprogram (**kapitel 9**) för skogsskötsel. Energimyndighetens bedömning är att det finns ett behov av forskning kring klimateanpassningar av olika skogsbruksmetoder i ljuset av ett förändrat klimat för att belysa hur dessa påverkar tillgången på hållbar bioenergi för såväl beredskapsaspekter som klimateanpassningsförändringar.

#### **Ett tydligare Sverige i EU (kapitel 11)**

Energimyndigheten delar i det stora hela utredarens problembeskrivning i **kapitel 11** Ett tydligare Sverige i EU och menar att erfarenheterna från förhandlingsarbetet med den gröna given visar att skogliga frågor kan komma upp under flera av Europeiska kommissionens generaldirektorat och som i det här fallet i flera viktiga filer samtidigt. Energimyndigheten kan därför i huvudsak tillstyrka inriktningen i lösningsförslagen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Caroline Asserup. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit avdelningschefen Peter Engdahl, chefsjuristen Rikard Janson samt enhetschefen Åsa Forsum. Föredragande har varit handläggaren Anna Malmström.

Caroline Asserup

Anna Malmström